

Gemeente van Christus,

Er staat vanmorgen een hondje voor de deur te blaffen. Een klein hondje. Een puppy nog eigenlijk. Dat zien wij wel voor ons toch? Een hond in de kerk is misschien wel weer een stap te ver. Hoewel, ik maakte in Soesterberg een keer mee dat iemand met een blindengeleidehond in de kerk kwam. Niks vreemds aan. Honden in de kerk waren er vroeger wel meer, u kunt misschien wel de schilderijen van Pieter Saenredam die veel kerkinterieurs schilderde. Vaak met hondjes erop. Als er vanmorgen écht een hondje aan de deur zou blaffen, zouden we het denk ik best binnen laten. Er blijft vast wel wat brood over...

Hondjes en de bijbel zijn gek genoeg helemaal niet zo'n gelukkige combinatie. Wij hebben positieve gevoelens bij honden, ook als je persoonlijk geen fan van honden bent. Honden zijn voor ons wakers, het zijn gezelschapsdieren, soms bijna een volwaardig lid van ons gezin. Honden kunnen blinden helpen, mensen met autisme geruststellen. Honden kunnen je leven redden. In het oude en nieuwe testament en in de cultuur van het oude oosten wordt er echter heel anders over honden gedacht. Honden zijn onreine dieren. In het Oude Testament werd hond vooral als scheldwoord gebruikt, het diepste werd je gekwetst als je voor 'dode hond'ⁱ werd uitgemaakt. In het Nieuwe Testament komen de honden er bepaald niet beter vanaf. Jezus zegt bijvoorbeeld in de Bergrede dat we het heilige niet aan de honden moeten geven en geen parels voor de zwijnen.ⁱⁱ En om het helemaal af te maken eindigt de bijbel in Openbaringen 22 met de opmerkingen dat de honden buiten blijven, dan weet u wel wat daarmee bedoeld wordt... Honden worden het liefst buiten de deur gehouden.

Wij zijn van Jezus natuurlijk best al veel gewend, maar dat hij vanmorgen die arme vrouw die daar op de grond ligt te kermen een hond noemt is toch ongelooflijk. Dat verwacht je niet van Jezus. Zo hoort het niet. Maarten Luther zegt in een preek hierover: 'iedereen heeft hij geholpen, moet die vrouw nu de gebeten hond zijn?'ⁱⁱⁱ Gelijk heeft hij. Dit hoort niet zo. Jezus zit helemaal op het verkeerde spoor. Eigenlijk hoorde hij in Galilea of Judea te zijn, hij was immers op aarde op zijn volksgenoten, de joden, te leren en te genezen. Maar nu ze hem niet meer zien zitten wijkt hij uit naar het heidenland. Jezus is vanmorgen op de verkeerde plaats, op een verkeerd spoor.

Volgens Marcus had deze vrouw van hem gehoord daar in het heidenland. Ze had gehoord van zijn woorden en daden. Dat hij kreupelen genas, blinden liet zien, bezetenen losmaakte van hun demonen. Ze had ook nog iets gehoord over een Romeinse hoofdman wiens verlamde knecht genezen was.^{iv} Jezus was een genezer, een heler, niet eenkennig. Dat had ze gedacht, daar had ze op gehoopt. Terecht! Dat is toch ook wat wij gehoord hebben lieve mensen? Het eerste woord wat wij over God hoorde is toch liefde? O ja, we kennen ook de wet van Mozes die ons aanklaagt, die wet die onderscheid maakt tussen rein en onrein. Maar daaronder, daar doorheen geloven we toch dat liefde zonder onderscheid Gods éérste woord is? Jesaja verheugde ons met die prachtige woorden dat de tempel een huis van gebed is

voor álle volken. Of je nu een heiden bent, een buitenstaander, zo'n hond buiten de deur of een gecastreerde man zonder toekomst. God, onze eerste liefde opent altijd weer een weg.

Met deze vrouw geloven wij dat zij ook toegang heeft tot Jezus, dat haar toekomst weer open komt te liggen. Zij is op het goede spoor. Bij Hem moet ze zijn. Haar toekomst zag er immers niet goed uit. Ze was dan wel niet onvruchtbaar, ze had een dochter, maar wat voor één. Wat een verdrietig verhaal. Haar dochter is helemaal in de ban van het donker. In moderne vertalingen staat er dat ze 'vreselijk gekweld wordt door een demon'. Deze dochter was voor haar moeder niet meer te bereiken. Machteloos moest ze toekijken hoe ze zichzelf steeds verder naar beneden werkte, naar beneden getrokken werd. Dit meisje had geen toekomst zo. En haar moeder ook niet.

Misschien kent u dat wel. Dat je je kind destructief bezig ziet, dat je je beste vriendin vast ziet lopen in anorexia, je maatje zichzelf helemaal kapotdrinkt. Wat moet je doen? Er zijn van die donkere trekkrachten waar geen ontkomen aan lijkt. Zou je dan niet schreeuwen om hulp?

Daarom is die vrouw zo ontzettend aan het goede adres. Maar bij het adres zit de deur potdicht. Eerst zwijgt Jezus, dan begint hij over schapen waar zij niet bij hoort. Ja en dan komen de honden in beeld.

De vrouw werpt zich neer voor Jezus. In het Grieks staat daar een vorm van *proskuneo*^v. Dat betekent ook hulde brengen, aanbidden. Het woord hond zit erin verwerkt. Als een hond die de hand van zijn baasje likt. Als teken van genegenheid, een roep om liefdevolle aandacht. Kom baasje, aai me, ga met me mee alsjeblieft?

Jezus moet het aangevoeld hebben. Hij begint zélf maar over honden. Het is niet goed als het brood voor de kinderen aan de honden gegeven wordt. Hij gebruikt een verkleinwoord: hondjes. Maar dat maakt het allemaal niet minder erg. Die vrouw wordt keihard afgewezen. Ze wist dat ze aan het goede adres was. Zij zat al op het goede spoor...nu Jezus nog. Christus die moet troosten, koeioneert haar, zegt Luther. Wat een schande.

De vrouw komt een beetje overeind en zegt zoiets als 'point taken', maar zegt ze, het is toch ook zo dat de kruimels van de tafel door de puppy's opgegeten worden? Dan schoppen de kinderen en de heer van de maaltijd hen toch niet weg? Wat een oerkracht van deze vrouw. Een heidense vrouw, zonder toekomst met een dochter in het donker, ze treft Jezus recht in zijn hart.

Soms denk ik dat wij veel te lief zijn voor God en voor Christus. We hebben wel de mond vol over liefde van God en zijn genade voor iedereen. Maar ondertussen... We werpen vaak zelf de grootste drempels op, gaan als een bang hondje in de hoek zitten. Zou het wel waar zijn allemaal, is het wel voor mij, ben ik wel goed genoeg. Ik ben niet zo kerks. Dat avondmaal is eigenlijk niet zo mijn ding. Mijn dochter is doodziek, maar zou bidden wel zin hebben. Hebben wij het vaak al niet opgegeven voordat we het ook maar geprobeerd hebben? Schudden wij God nog wel eens door elkaar. Hallo daar! Uw eerste woord is toch liefde?

Deze vrouw was voor haar doen en in haar tijd best brutaal. Hondsbutaal misschien wel. Maar ze had gelijk. Zij zat op het goede spoor. Ze moest alleen God er ook nog eens aan herinneren. Deze heidense vrouw, een hondje genoemd, vecht zich in bij Jezus. De deur naar alle volkeren staat daarmee op een kier, met Pinksteren zwaait die deur wijd open. Dankzij deze vasthoudende vrouw kunnen wij nu kind aan huis zijn bij God. In haar spoor geven wij het daarom niet op. We ballen onze vuisten als het moet naar de hemel. We pakken Christus vast en schudden hem door elkaar. Op zoek naar dat eerste woord van liefde. Zodat het ook zijn laatste woord zal zijn.

Er blaft een hondje bij de deur. De deur zwaait open. Het hondje springt op schoot. Kom maar mee joh, loop maar mee naar achteren. Vanmorgen hadden wij hier avondmaal voor jong en oud. Er is nog wat over. Blijf anders maar.... vanaf nu ben je kind aan huis!

Eer aan de Vader en de Zoon en de Heilige Geest,

Amen

ⁱ Denk bijv. aan Mefiboseth die zichzelf een 'dode hond' noemt, o.a. vanwege zijn kreupelheid, zie 2 Sam. 9:8

ⁱⁱ Mat.7:6

ⁱⁱⁱ Preek van Maarten Luther 'Het geloof van de Kanaänitische vrouw', (vert. Hans van Vlaanderen) in: Jaap. H. van der Laan, *Van God gesproken, De mooiste preken sinds de Bergrede*, 2007, Amsterdam: Uitgeverij Vesuvius, 105-111.

^{iv} Mat.8:5-13.

^v ἡ δὲ ἐλθοῦσα προσεκύνει αὐτῷ λέγουσα· κύριε, βοήθει μοι. (Matt. 15:25 BGT)